

Kursplan

för kurs på grundnivå

Religionshistoria - kandidatkurs

History of Religions - Bachelor's Course

30.0 Högskolepoäng

30.0 ECTS credits

Kurskod:	RHG003
Gäller från:	HT 2018
Fastställd:	2014-09-12
Ändrad:	2017-12-06
Institution	Institutionen för etnologi religionshistoria och genusvetenskap (ERG)
Huvudområde:	Religionshistoria
Fördjupning:	G2E - Grundnivå, har minst 60 hp kurs/er på grundnivå som förkunskapskrav, innehåller examensarbete för kandidatexamen

Beslut

Denna kursplan är fastställd av Humanistiska fakultetsnämnden 2014-09-12.

Senast reviderad av institutionsstyrelsen vid Institutionen för etnologi, religionshistoria och genusvetenskap 2018-02-14.

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till kursen

Religionshistoria II eller motsvarande. För att få registrera sig på kursen vid terminsstart ska studenten ha godkänt resultat på Religionshistoria I, 30 hp, och på delkurser om minst 22,5 hp inom Religionshistoria II, eller motsvarande.

Kursens uppläggning

Provkod	Benämning	Högskolepoäng
1011	Nya religioner och nyandlighet	7.5
2009	Individuellt specialstudium	7.5
2104	Tematisk specialisering: Religion och genus	7.5
2106	Tematisk specialisering: Mystik och meditation	7.5
2107	Tematisk specialisering: Fornnordisk religion	7.5
2108	Tematisk specialisering: Schamanismer och besatthet	7.5
2109	Tematisk specialisering: Droger, religion och kultur	7.5
2111	Tematisk specialisering: Religion, kultur och hälsa	7.5
2112	Tematisk specialisering: Österländsk esoterism	7.5
2211	Tematisk specialisering: Västerländsk esoterism	7.5
2200	Tematisk specialisering: Religion, politik och våld	7.5
2201	Tematisk specialisering: Religiösa texter och tolkningar	7.5
2213	Tematisk specialisering: Urbefolkningars religioner	7.5
3100	Kristendomens historia	7.5
3001	Examensarbete	15

Kursens innehåll

Kursen ger en överblick över samtida nyare västerländska religionsbildningar. Kursen innehåller också ett individuellt studium inom ett valt religionshistoriskt forskningsområde som ska vara knutet till examensarbetet. Individuellt studium kan ersättas av Kristendomens historia som ges inom Religionsvetenskap III eller av en delkurs tematisk specialisering som ges inom Religionshistoria II under förutsättning att kursens innehåll av handledaren för examensarbetet bedöms som lämpligt bakgrundsstudium. Kursen inbegriper också författandet av ett religionshistoriskt examensarbete på vetenskaplig grund.

Delkurs 1: Nya religioner och nyandlighet, 7,5 hp

Delkursen ger en överblick över samtida nyare västerländska religionsbildningar (nya religiösa rörelser, nyandlighet, modern esoterism etc.). Delkursen ger en översikt över de alternativa religionernas utveckling och förhållande till omvärlden. I delkursen behandlas också källor och källkritiska frågor i anslutning till dessa religiösa traditioner.

Delkurs 1 kan ersättas av delkursen Tematisk specialisering på Religionshistoria II (se nedan) om studenten tidigare läst delkursen Nya religioner och nyandlighet inom Religionshistoria I alternativt den fristående kursen Nya religioner och nyandlighet (RHG504). Studenter som ersätter delkurs 1 med Tematisk specialisering kan inte ersätta Delkurs 2: Individuellt specialstudium med samma tematisk specialisering.

Delkurs 2a: Individuellt specialstudium, 7,5 hp

Alternativet innebär en individuellt avpassad litteraturkurs inom ett valt forskningsområde knutet till delkurs 3, examensarbete. Delkursen breddar och fördjupar kunskaper inom detta område. Litteraturen väljs i samråd med examinator och läses in på egen hand; den skall omfatta 1000–1500 sidor fördelade på minst 5 olika vetenskapliga arbeten. Dessa bör utgöras av dels ett översiktsverk, som täcker hela specialområdet, och dels monografier och avhandlingar, enskilda kapitel ur sådana, samt artiklar. I valet av speciallitteratur skall särskilt vikt läggas vid teori- och metodfrågor inom det aktuella forskningsfältet.

Alternativ 1 till Individuellt specialstudium (se ovan):

Delkurs 2b: Tematisk specialisering, 7,5 hp

Delkursen består av en tematisk specialkurs som varierar från termin till termin. Vilken kurs som erbjuds aktuell termin meddelas på institutionens webbplats www.erg.su.se/religionshistoria senast två månader före terminstart. Varje termin ges någon av följande kurser:

- Religion och genus

Delkursen ger en allmän orientering i centrala genusteoretiska begrepp, frågeställningar och teoribildningar inom ämnet religionshistoria och dess granndiscipliner. Kursen behandlar också olika religiösa traditioners syn på genus, sexualitet och genusrelationer samt hur genus organiserar och formar religiösa föreställningar och praktiker inom olika religiösa traditioner.

- Mystik och meditation

Kursen fokuserar på mystik och meditation inom buddhism, hinduism, islam, judendom och kristendom samt i viss mån på mystik och meditation i annan, exempelvis "nutida" sekulariserad kontext. Inom de olika religionerna behandlas följande sidor av mystiken: fenomenologiska aspekter, historik, filosofiska och läromässiga tolkningar av mystik, psykologi, språk och tekniker (meditationsformer).

- Fornnordisk religion

Delkursen ger en allmän orientering i centrala föreställningar och praktiker inom fornnordisk religion. Kursen uppmärksammar även de fornnordiska anknytningar som finns och funnits i alternativa religiösa strömningar i historia och nutid. Den ger en översikt av centrala begrepp, frågeställningar och teoribildningar inom forskningen om fornnordisk religion. Kursen fokuserar särskilt på källor och källkritik samt problematiserar olika typer av källmaterial.

- Schamanismer och besatthet

Kursen behandlar den klassiska schamanismen i Nord- och Centralasien och Nordamerika. Den ger också exempel på den rituella besatthetens föreställningsvärldar och uttrycksformer i kulturer runtom världen, samt belyser nyschamanismens roller i öst och väst.

- Droger, religion och kultur

Kursen behandlar hur psykoaktiva droger, såväl naturligt förekommande som kemiskt framställda, används i religiösa sammanhang. Exempel hämtas från alla världsdelar, från förhistorien och in i vår tid. I kursen problematiseras det religiösa bruket av droger och placeras i den kulturella kontext där det förekommer. Kursen ger också en överblick över olika religiösa perspektiv på droger och drogbruk samt en orientering i hur ämnet har behandlats inom religionshistorisk forskning.

- Religion, kultur och hälsa

Delkursen ger en introduktion till grundläggande begrepp och frågeställningar inom medicinsk antropologi. Den ger inblickar i synen på hälsa och kropp inom ett flertal religiösa traditioner och inom nyandlighet. Kursen tar också upp olika typer av religiösa förklaringsmodeller för ohälsa och religiöst grundade tekniker för att förebygga och bota sjukdomar. Kursen studerar också hur dessa traditioner interagerar med varandra och med biomedicinska traditioner i det senmoderna globala rummet.

- Österländsk esoterism

Delkursen syftar till att ge en introduktion till esoteriska strömningar inom de stora asiatiska religionerna. Genom exempel från hinduism, buddhism och islam med en geografisk spridning från Japan till Medelhavsområdet avser kursen att belysa både historiska och nutida uttryck för esoterisk praxis och idétradition. De rituella former och discipliner som iakttas har ofta en markerat gränsöverskridande karaktär så att gängse normer utmanas och vänds i sin motsats. Trots sin tillsynes slutna, elitistiska karaktär står dessa esoteriska strömningar vanligen i nära kontakt med folklig religiositet. Historiskt har de också genom framstående ritualister och lärda mästare ofta varit lierade med den politiska makten och dess företrädare.

- Västerländsk esoterism

Inom religionshistorien har västerländsk esoterism vuxit fram som ett nytt forskningsfält. Västerländsk esoterism spänner över områden som kabbala, alkemi, rosenkreutzar-rörelsen, frimureriet, 1800-talets ockultism och samtidsfenomen som Wicca och New Age. Kursen syftar till att ge en historisk beskrivning av den västerländska esoterismen från renässansen till idag, samt redogör för forskningen inom området.

- Religion, politik och våld

Delkursen belyser det komplexa samspelet mellan religion, politik och samhälle. Ett fokus är hur religion formas av både globala och lokala kulturella, sociala och politiska trender. Delkursen tar upp idéhistoriska aspekter såsom hur historiebruk och eskatologi utvecklas och används och hur detta påverkar religiös politisk retorik och praktik. Delkursen omfattar den globala framväxten av fundamentalistiska religionstolkningar liksom religiöst motiverade synsätt på våldsbruk liksom maktrelaterade frågor. Förklaringsmodeller och teoretiska perspektiv presenteras på delkursen, som även anlägger ett komparativt perspektiv och inkluderar olika religiösa traditioner såsom judendom, kristendom, islam, hinduism och buddhism.

- Religiösa texter och tolkningar

Delkursen ger en introduktion till centrala religiösa texter i judendom, kristendom, islam, hinduism och buddhism. Texternas tillkomsthistoria, centrala innehåll samt tolkningstendenser i historia och nutid fokuseras. Förutom centrala skrifter som Bibeln, Koranen, Bhagavad Gita och Dhammapada tillkommer även annat textmaterial som är av vikt, t.ex. profetskrifter och religiös poesi. Delkursen presenterar även vilken roll texterna har spelat historiskt liksom hur texterna används i vardagligt och rituellt liv i nutid, t.ex. i yoga. I delkursen fokuseras också texternas relevans i nutid, t.ex. genom att belysa politiska och feministiska texttolkningar.

- Urbefolkningars religioner

Delkursen ger en inblick i aktuella frågeställningar och teoribildningar i studiet av urbefolkningars religioner. Delkursen ger också en allmän orientering i dessa religioner och behandlar deras roller i kulturen och samhället, i historia och nutid. Den fokuserar också på inhemska religioners förhållande till andra religiösa traditioner och nyandlighet.

Alternativ 2 till Individuellt specialstudium (se ovan):

Delkurs 2c: Kristendomens historia, 7,5 hp

Delkursen ger en fördjupande behandling av kristendomens uppkomst, utveckling och fromhetsliv. Delkursen presenterar också de viktigaste teologiska, liturgiska och kulturella aspekterna av de stora kristna kyrkorna, nämligen den katolska kyrkan, östkyrkorna och de protestantiska kyrkorna. Delkursen tar också upp kristendomen som en "levd religion" under antiken, medeltiden och nyare tid.

Delkurs 3: Examensarbete, 15 hp

Delkursen består av ett självständigt examensarbete rörande ett avgränsat religionshistoriskt problem. Examensarbetet ska utgå från en tydligt formulerad och probleminriktad religionshistorisk forskningsuppgift. Ämne, upplägning, källmaterial och litteratur bestäms i samråd med handledare. Delkursen är obligatorisk.

Förväntade studieresultat

Delkurs 1: Nya religioner och nyandlighet, 7,5 hp

För godkänt resultat på delkursen 1 ska studenten kunna

- redogöra för grunddragen hos de nya religioner och nyandlighet.
- redogöra för dessa religioners särskilda roll i historiska och nutida förhållanden.
- visa insikt i och reflektera över källor och källkritikens grunder i anslutning till dessa religiösa traditioner.

Delkurs 2a: Individuellt specialstudium

För godkänt resultat på delkursen 2a ska studenten kunna

- visa kunskap inom den valda kursens specialområde
- visa förmåga att på ett tydligt och strukturerat sätt muntligt och skriftligt förmedla sina kunskaper inom

specialområdet.

- visa förmåga att kritiskt förhålla sig till och problematisera informationen om specialområdet.

Delkurs 2b: Kristendomens historia:

För godkänt resultat på delkursen 2b ska studenten

- visa kunskap om och ha förmågan att redogöra för den tidiga kristendomens framväxt och historiska förutsättningar samt visa förmåga att analysera texter från olika kristna traditioner.

- visa förmåga att redogöra för huvuddragen av utvecklingen av de kristna kyrkorna och den kristna religiositeten under antiken, medeltiden, reformationen och i nyare tid i deras sociala och kulturella sammanhang.

- visa kunskap om källor och källkritik i anslutning till dessa traditioner.

Delkurs 2c: Tematisk specialisering, 7,5 hp:

För godkänt resultat ska studenten efter delkurs 2 kunna:

- visa kunskap inom specialkursens område.

- visa förmåga att kritiskt förhålla sig till och problematisera informationen om specialområdet.

Delkurs 3: Examensarbete

För godkänt resultat på delkursen ska studenten kunna

- visa förmåga att sammanställa, analysera och kritiskt bedöma information om ett avgränsat religionshistoriskt område.

- visa förmåga att kritiskt och självständigt formulera adekvata frågeställningar samt genomföra en religionshistorisk undersökning på vetenskaplig grund.

- visa sin förmåga att i skrift presentera sitt material, sina frågeställningar och sina resultat samt muntligt diskutera sina slutsatser och de argument som ligger till grund för dessa.

- diskutera och analysera vetenskapligt dokumenterade texter genom att delta i seminarieverksamhet.

- beakta gällande forskningsetiska normer.

Undervisning

Undervisningen består av föreläsningar och seminarier, samt seminarier i vetenskapligt skrivande.

Seminarierna, muntliga redovisningarna och seminarieuppgifterna är obligatoriska inslag i kursen. För mer detaljerad information hänvisas till kursbeskrivningen.

Kunskapskontroll och examination

a. Delkurs 1: Nya religioner och nyandlighet examineras genom hemtentamen. Delkurs 2: Individuellt specialstudium examineras genom muntlig tentamen och PM. Tematisk specialisering, utom Fornnordisk religion, examineras genom hemtentamen. Kristendomens historia och Tematisk specialisering: Fornnordisk religion examineras genom salskrivning.

Delkurs 3: Kursen examineras genom ett skriftligt examensarbete, försvar av det egna examensarbetet samt opposition på annan students examensarbete.

Principerna för sammanvägning av de enskilda examinationsuppgifterna framgår av betygskriterierna. För mer detaljerad information hänvisas till kursbeskrivningen.

b. Betygsättning sker enligt en sjugradig målrelaterad betygsskala:

A = Utmärkt

B = Mycket bra

C = Bra

D = Tillfredsställande

E = Tillräckligt

Fx = Otillräckligt

F = Helt otillräckligt

c. De skriftliga betygskriterierna meddelas studenterna vid kursstart. Meddelade målrelaterade betygskriterier är bindande.

d. För att få godkänt slutbetyg på hela kursen krävs lägst betyget E på samtliga delkurser, fullgjorda obligatoriska uppgifter samt fullgjord närvaro. Om särskilda skäl föreligger kan examinator efter samråd med ansvarig lärare medge den studerande befrielse från skyldigheten att delta i viss obligatorisk undervisning, studenten kan då åläggas en kompensationsuppgift.

Bokstavsbetygen A–E omvandlas till siffrorna 5–1 och sammanräknas till ett medelbetyg där man också väger in det antal poäng som respektive delkurs utgör av hela kursens poängantal. Betyget på hela kursen

sätts således genom ett viktat genomsnitt av delkurserna.

e. För varje kurstillfälle erbjuds minst två examinationstillfällen under aktuell termin. Det läsår som kurstillfälle saknas erbjuds minst ett examinationstillfälle.

Studering som fått lägsta betyget E på prov får inte genomgå förnyat prov för högre betyg.

Studering som fått betyget Fx eller F på prov två gånger av en och samma examinator har rätt att få en annan examinator utsedd för att bestämma betyg på nästkommande prov, om inte särskilda skäl talar emot det. Framställan om detta ska göras till institutionsstyrelsen.

f. Vid betyget Fx kan komplettering av hemskrivning respektive examensarbete medges om studenten ligger nära gränsen för godkänt. Uppgiften ska lämnas in inom en vecka efter att kompletteringsbehov har meddelats av examinator. Vid godkänd komplettering av brister av förståelsekaraktär – mindre missförstånd, smärre felaktigheter eller i någon del alltför begränsade resonemang – används betyget E. Vid godkänd komplettering av enklare formaliafel används betygen A–E.

Muntlig tentamen och PM (delkurs 2a) kan inte kompletteras.

g. Student som påbörjat examensarbetet har rätt till sammanlagt 5 timmar handledningstid.

h. Vid betygsättning av examensarbetet kommer följande bedömningsgrunder att användas: genomförandet av undersökningen; demonstrerad kunskap inom det behandlade området; förmåga att tolka och kritiskt analysera materialet; förmåga att använda och kritiskt reflektera över relevanta teorier och metoder; förmåga att i skrift presentera material, frågeställningar, metoder och slutsatser på ett korrekt och tydligt sätt; förmåga att muntligt presentera och argumentera kring det egna arbetet.

i. Byte av handledare kan ske under särskilda omständigheter. Begäran om ett sådant byte, med motivering, ska alltid göras hos studierektor.

Byte av examinator kan endast ske när student är underkänd på ett prov. Se ovan under e) där reglerna för detta anges.

j. Student som under det aktuella kurstillfället inte blir klar i tid med ett påbörjat examensarbete har inte rätt till mer handledningstid. Dock har studenten alltid rätt att få sitt examensarbete bedömt vid efterföljande examinationstillfälle.

Övergångsbestämmelser

När kursplanen är upphävd har studenten rätt att examineras en gång per termin enligt föreliggande kursplan under en avvecklingsperiod på tre terminer.

Begränsningar

Kursen får inte tillgodoräknas i examen samtidigt med sådan inom eller utom landet genomgången och godkänd kurs, vars innehåll helt eller delvis överensstämmer med innehållet i kursen.

Kurslitteratur

Se separat litteraturlista godkänd av institutionsstyrelsen vid Institutionen för etnologi, religionshistoria och genusvetenskap. Aktuell litteraturlista finns tillgänglig senast två månader före kursstart på institutionens hemsida: www.erg.su.se/religionshistoria.